

Аас мергежилгелери дээрге аас кезээнде турар кезектерни сайзырадырынга мергежилгелер болур. Мергежилгелерни үргүлчү катаптап кылдырарга уругнуң чугаа кезээ дораан сайзыраар.

Р-деп үннүң адалгазынга дузалаар мергежилгелер:

1. Дылга мергежилге: «дишти аштаар»

Сорулгазы: Дылды өөрү көдүрүп, ону башкарарынга өөредир.

Кылыр чуруму: Аасты бичии ажыткаш, адакы, үстүкү диштерни көргүспүшаан, эриннерни хүлүмзүрөөн байдалга тудар. Дылдың бажы-биле үстүкү диштерни ишти талазындан оң-солагай талаларынче шимчедип, дишти «аштаар». Адакы чаак шимчeves, чүгле дыл ажилдаар.

2. Дылга мергежилге: «барабанчылар»

Сорулгазы: Дылды өөрү көдүрүп дыл бажының шынганнарын быжыктырар.

Кылыр чуруму: Хүлүмзүрүүр, аасты ажыдар болгаш дыл бажы-биле үстүкү диштерни иштики талазындан үстүрбүшаан, «Д» деп үннү катап-катап «д-д-д» кылдыр адаар. Шын кылдынып турарын хынаарда, аасче бичии саазынны чоокшулаткаш, «Д» деп үннү адаар. Саазын шимчеп, аткаарлап турар болза, шын кылдынып турары ол болур.

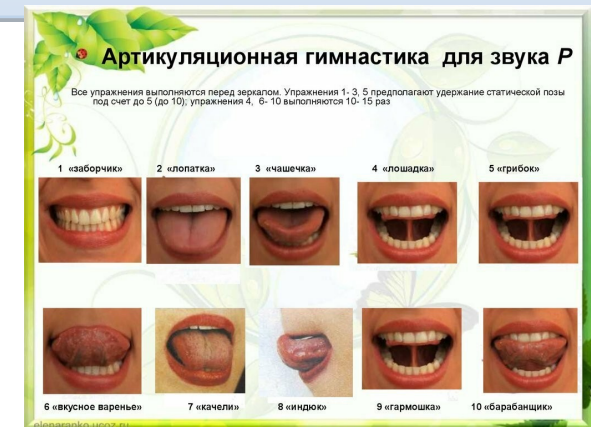
ОБРАЗОВАНИЕ
НАЦИОНАЛЬНЫЕ
ПРОЕКТЫ
РОССИИ

ФЕДЕРАЛДЫГ ТӨЛӨВИЛЕДЕР
«ЧАШ АЖЫ-ТӨЛДҮГ ӨГ-БҮЛӨЛӨРГӨ
ДЕТКИМЧЕ», «АМГЫ ҮЕНИҢ ШКОЛАЗЫ»

Тыва Республиканың Дзун-Хемчик кожууннуң
Чадаана хоорайның школа назыны четпээн
уругларның муниципалдыг автономнуг өөредилге
албан чери «Хээлер» уруглар сады

АДА-ИЕНИҢ СҮМЕ АЛЫР ТӨВҮ

**“А м ы д ы р а л д ы ң
ч е л э э ж и”**

Үндүрүлгө №17

**Р-деп үннүң адалгазынга
ДУЗАЛААР МЕРГЕЖИЛГЕЛЕР**

**Белеткел, улуг болгаш ортумак
бөлүктөрнүн ада-иезинге
сүмелер**

Үндүрүлгениң тургузукчусу:

**дээди категорияның
логопед башкызы
Ондар Саида Борисовна**

1. Дылга мергежилге: «Аътчыгаш».

Кылыр чурumu: Аас шала ажык дыл-дың бажын өрү көдүргөш таалайже киир соргаш, таккылааш даашты тур-гузар.

2. Дылга мергежилге:

«Бажыңчыгашты чугайлаар»

Кылыр чурumu: Аас шала ажык, дыл-дың бажы-биле таалайны арыглап аштап, аай-дедир шимчедиир.

3. Дылга мергежилге: «Амданныг ва-ренье»

Кылыр чурumu: Аас шала ажык, дыл-дың бажын аастан дашкаар үндүргөш, амданнанып чылгаар.

4. Дылга мергежилге: «Индюк»

Кылыр чурumu: Аас шала ажык, дыл-дың бажын удургу диштерге дээскеш, бл-бл-бл-деп үннү үндүр адаар.

Р-деп үннү адаарыңга оюннар:

1. Оюн «Аътты доктаат»

Кылыр чурumu: Уругну « Аъттыг чоруп олар бис»- деп билиндирип ойнадыр. Аът доктаар черде чедип келген Тр-Тр-Тр деп үннү үндүртүүр.

2. Оюн «Өтүнчекпей»

Кылыр чурumu: Уругга өтүндүүр ада-дыр:

тр-др,тр-др,тр-др,тр-др,тр-др,тр-др.

Тра-дра, тра-дра, тра-дра, тра-дра.

Тро-дро, тро-дро, тро-дро, тро-дро.

Тру-дру-тру-дру, тру-дру, тру-дру, тру-дру.

Тры-дры, тры-дры, тры-дры, тры-дры.

3. Оюн «Ынак аялгам».

Кылыр чурumu: Уруг-биле «Челер-Ой» деп аялганың аайы-биле

Тра-ра-ра-ра-

Рааа-ра

Тра-ра-ра-ра-

Рааа-ра

4. Оюн «Слогтарны шын ада».

Ра-раа , ра-ры, раа-рыы , ра-ры-ра, раа-рыы-раа.

Ры-рыы, ры-ра, рыы-раа, ры-ра-ры, рыы-раа-рыы.

Ро- роо, ро-ру, роо-руу, ро-ру-ро роо-руу-роо.